ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ (Ἰω. ζ΄37-52, η΄12)
23 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024

Ἡ πρώτη ἐντύπωση ἀπ' τὸ σημερινὸ εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, εἶναι ὅτι δὲν φαίνεται νὰ ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τὴν ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς. Ὅλα ὅσα ἀκούσαμε σὲ αὐτὸ τὸ ἀνάγνωσμα, συνέβησαν στὴν διάρκεια μιᾶς ἄλλης ἑβραϊκῆς γιορτῆς, τῆς Σκηνοπηγίας, τὴν ὁποία ἑόρταζαν στὶς ἀρχὲς τοῦ φθινοπώρου. Σὲ αὐτὴν τὴν ἑορτὴ οἱ Ἰουδαῖοι θυμοῦνταν τὰ γεγονότα τῆς διαμονῆς καὶ τῆς περιπλανήσεώς τους στὴν ἔρημο, στὸν δρόμο πρὸς τὴν Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, καθὼς ἦταν ἀναγκασμένοι νὰ ζοῦν μέσα σὲ σκηνές, μέχρι νὰ φθάσουν στὸν προορισμό τους. Μετὰ τὴν ἑορτὴ τοῦ Πάσχα ἡ Σκηνοπηγία ἦταν ἡ πιὸ σημαντικὴ γιορτή τους. Ἤθελαν νὰ εὐχαριστήσουν τὸν Θεὸ καὶ γιὰ τοὺς γεωργικοὺς καρποὺς τῆς περιόδου τοῦ καλοκαιριοῦ. Ἀπὸ δύο σημεῖα τοῦ τελετουργικοῦ τῆς Σκηνοπηγίας λαμβάνει τὴν ἀφορμὴ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἀπευθύνεται πρὸς τὸ συγκεντρωμένο πλῆθος.

Κατὰ τὴν ἑβδόμη καὶ τελευταία ἡμέρα τοῦ ἑορτασμοῦ ἕνας ἱερέας ἔφερνε νερὸ ἀπ' τὴν δεξαμενὴ τοῦ Σιλωὰμ καὶ μὲ αὐτὸ ράντιζαν τὸ θυσιαστήριο τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομώντα. Καὶ στὸ τέλος τῆς ἡμέρας ἄναβαν μεγάλες λυχνίες. Μὲ ἀφορμὴ τὸ νερὸ ὁ Χριστὸς φώναξε δυνατὰ καὶ εἶπε ὅτι ὅποιος πιστεύει σὲ Αὐτόν, ὅτι δηλαδὴ εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Σωτήρας τοῦ κόσμου, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς στὴν συνέχεια θὰ ἀποτελέσει, μέσα ἀπ' τὰ ἐσωτερικὰ βάθη τῆς ὑπάρξεώς του, πηγὴ ζωντανοῦ νεροῦ, ἀπ' τὸ ὁποῖο τόσο ὁ ἑαυτός του ὅσο καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι θὰ σβήνουν τὴν δίψα τους. Ὁ εὐαγγελιστὴς σχολιάζει στὸ σημεῖο αὐτὸ ὅτι τὸ ζωντανὸ αὐτὸ νερὸ εἶναι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ἀπ' τὸ Ὁποῖο ἐπρόκειτο νὰ λάβουν ὅσοι θὰ πιστεύσουν στὸν Χριστό. Καὶ μὲ ἀφορμὴ τὸ φῶς, τὸ ὁποῖο ἐξέπεμπαν οἱ μεγάλες ἐκεῖνες λυχνίες τοῦ Ναοῦ, ὁ Χριστὸς διεκήρυξε ὅτι ὁ Ἑαυτός Του εἶναι τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Γι' αὐτὸ ὅποιος θὰ Τὸν ἀκολουθήσει, δὲν θὰ βαδίζει μέσα στὸ σκοτάδι.

Μεταξὺ αὐτῶν τῶν δύο διακηρύξεων τοῦ Χριστοῦ παρεμβάλλονται ἀρκετοὶ στίχοι, στοὺς ὁποίους τὸ κύριο θέμα εἶναι ἡ ἔντονη ἀντιπαράθεση μέσα στὸ συγκεντρωμένο πλῆθος γιὰ τὸ ποιός εἶναι στὴν πραγματικότητα ὁ Χριστός. Ἄλλοι δέχονται ὅτι εἶναι ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας, ἄλλοι θεωροῦν ὅτι ἡ πίστη στὸν Χριστὸ εἶναι χαρακτηριστικὸ γνώρισμα τῶν ἀγραμμάτων. Διαψεύδονται ὅμως ἀπ' τὸ γεγονὸς ὅτι ἐμφανίζονται καὶ ἐ-πίσημοι Ἰουδαῖοι, μέλη τοῦ Μεγάλου Συνεδρίου, ὅπως ἦταν ὁ νυκτερινὸς μαθητὴς τοῦ Κυρίου Νικόδημος, οἱ ὁποῖοι ἐκδηλώνουν, ἔστω καὶ μὲ προφυλάξεις, τὴν πίστη τους καὶ τὴν ὑποστήριξή τους πρὸς τὸν

Χριστό. Γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν ἄρνησή τους ἀπέναντι στὸν Χριστό, μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δῆθεν ἐνημερωμένους πάνω στὰ θρησκευτικὰ ζητήματα, προβάλλουν τὸ «ἐπιχείρημα» ὅτι ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας δὲν θὰ προερχόταν ἀπ' τὴν Γαλιλαία, ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ κατάγεται μόνο ἀπ' τὴν Ἰουδαία. Οἱ φαρισαῖοι εἶχαν ἤδη ἀποστείλει μιὰ παραστρατιωτικὴ ὁμάδα, γιὰ νὰ κατασκοπεύσουν καὶ νὰ συλλάβουν τὸν Ἰησοῦ Χριστό, αὐτοὶ ὅμως γοητεύθηκαν τόσο πολὺ ἀπ' τὴν διδασκαλία Του καὶ δὲν τόλμησαν νὰ ἐκτελέσουν τὶς διαταγὲς τῶν ἀρχόντων τοῦ λαοῦ. Αὐτὸ τὸ κλίμα ἐπικρατεῖ σὲ γενικὲς γραμμὲς στὸ ἐνδιάμεσο μεταξὺ τῶν δύο διακηρύξεων τοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν τελευταία ἡμέρα τῆς ἑορτῆς τῆς Σκηνοπηγίας. Ὁ Χριστὸς ἦταν τότε «σημεῖον ἀντιλεγόμενον», ἀφορμὴ διχασμοῦ καὶ ἀντιπαραθέσεως μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ φαινόμενο αὐτὸ ἐξακολουθεῖ νὰ παρατη-ρεῖται μέχρι καὶ τὶς ἡμέρες μας μὲ ἀμείωτη ἔνταση.

Τὸ δῶρο τοῦ Χριστοῦ στὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν ἀνθρωπότητα εἶναι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Μὲ τὴν ἀποστολὴ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὁλοκληρώνεται τὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ πάνω στὴν γῆ. Μὲ τὴν ἐνεργὸ παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στὴν Ἐκκλησία συνεχίζεται καὶ ἐπεκτείνεται τὸ ἔργο τοῦ Χριστοῦ μέχρι καὶ τὴν Δευτέρα Παρουσία. Χωρὶς τὸν Χριστὸ δὲν θὰ ἐρχόταν τὸ Ἅγιο Πνεῦμα στὴν γῆ. Ὁ εὐαγγελιστὴς σχολίασε ὅτι «δὲν ὑπῆρχε ἀκόμη τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ἐπειδὴ ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶχε ἀκόμη δοξασθεῖ». Βεβαίως, ὅπως ἀκούσαμε στοὺς ὕμνους «τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὑπῆρχε πάντοτε καὶ θὰ ὑπάρχει καὶ θὰ ὑπάρχει χωρὶς ἀρχὴ καὶ χωρὶς τέλος», ἐπειδὴ εἶναι ἰσότιμο Πρόσωπο μὲ τὰ ἄλλα δύο μέσα στὴν Ἁγία Τριάδα. Ἀλλὰ μέχρι νὰ «δοξασθεῖ», δηλαδὴ νὰ σταυρωθεῖ ὁ Χριστός, κυριαρχοῦσε ἡ ἁμαρτία στὸν κόσμο καὶ δὲν ὑπῆρχε ἡ δυνατότητα τὸ Ἅγιο Πνεῦμα νὰ δράσει μὲ ἔντονο καὶ δυναμικὸ τρόπο. Ἄλλωστε, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, τὸ Ὁποῖο δὲν ἐνανθρώ-πησε ὅπως ὁ Χριστός, συμβολίζεται μεταξὺ ἄλλων καὶ μὲ τὸ περιστέρι. Καὶ αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἀπεχθάνεται τὴν ἀκαθαρσία.

Ἀπ' τὴν ἄλλη πλευρά, ἐὰν ὁ Χριστὸς ἄνοιξε τὸν δρόμο γιὰ τὴν ἐπαναφορὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος στὴν ἀνθρωπότητα, καὶ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ὅμως συνετέλεσε στὴν Ἐνσάρκωση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ μέσα στὴν γαστέρα τῆς Θεοτόκου, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε «ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου». Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν Πεντηκοστὴ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα μᾶς ὁδηγεῖ στὸν Χριστό. Καὶ ἄν δὲν μᾶς φωτίσει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα ὁ Χριστὸς ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι γιὰ τοὺς ἀνθρώπους ὁ ἄγνωστος Χ. Καὶ ἡ κορυφαία στιγμὴ τῆς θείας Λειτουργίας, ὁ καθαγιασμὸς τῶν τιμίων δώρων, δὲν πραγματοποιεῖται χωρὶς τὴν ἐπενέργεια τοῦ ἁγίου Πνεύματος, γιὰ τὴν ὁποία ζητοῦμε νὰ μὴν περιορίζεται στὰ «προκείμενα δῶρα», ἀλλὰ νὰ ἀλλοιώνει μὲ τὴν καλὴ ἀλλοίωση καὶ τὸν ἐσωτερικό μας κόσμο. «Τὸ Πνεῦμα Σου τὸ Ἅγιον μὴ ἀντανέλης ἀφ' ἡμῶν δεόμεθα, Φιλάνθρωπε». Ἀμὴν

π. N.H.